

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Hunyady Sándor*

Cím: *Az ötvenéves villamos születésnapjára*

Forrás: *Magyarország*

Bp.

1937. XI. 30

Osztályozás

Tárgy 385.85

Hely

Idő

"1887/1937"

Személy

Az ötvenéves villamos születésnapjára

Irtta: Hunyady Sándor

A mult héten ötvenedik születésnapját ünnepelte a budapesti villamos. Ötven évvel ezelőtt indult el a Nyugati pályaudvar környékén az első kocsis, amely az egykorú leírások szerint világos almazöld volt és a Teréz körúton közlekedett.

Ötven év emberi életben számítva már valami, de az intézmények életében igazán semmiség.

És éppen ez a félelmes a villamos témájában. Lehetnek ebben a városban szép számmal középkor emberek, akik tanui voltak a villamos születésének és csecsemők fogzási bajainak. Most pedig tanui ugyanezen intézmény öregkori zavaráinak.

Amilyen modern volt a villamos ötven évvel ezelőtt, ugyanolyan özönvíz előtti jelenség ma, egy igazi nagyvárosban, amelynek a forgalmi lüktetése túlszárnyalja a teljesítőképességét.

Dehát Budapest még nem igazi »nagyváros«. Nem tartozik a négyöt-hétmilliós város masztodonok közé. Itt még elcsoszog valahogy a villamos. »Nekünk jó!« — mondhatjuk valami bánatos lokálpatriotizmussal, fülünkben érezve a hurokvágányok csikorgását. Megvagyunk vele valahogy, mit csináljunk? De azt muszáj konstatálni, hogy kedves villamosunk kezd végnülni. Néhol még tartja magát, de sok útvonalról már kiküszöbölte az élet.

És ez ötven év alatt történt. Régen évszázadok kellettek hozzá, amíg a szekér típusából kifejlődött a hintó. Rengeteg idő, amíg a mécsből kinőtt a gyertya. Hosszú évtizedekig rostokoltunk a gőzgép mellett. De amióta a tudósok fölfogták a villamosságot, ijesztő sebességgel halad a világ. Talán

sebesebben is, mint kellene. Az ember nem tud versenyt futni a gépekkel. Kifulladásig rohán, liheg, szinte gondolkozni sem lehet a tempóban, amelyhez nincs hozzáidomulva még a szívünk, tüdők, véredényrendszerünk.

Még világosan emlékszem rá, amikor kicsi gyerekkoromban fölkerültünk vidékről, megdöbbenem az első villanyostól. Magától megy! A bünt éreztem benne. Iszenkísértést. Valami ördögi dolgot. Ma ásítok, ha ránézek. Boszszant, hogy olyan lassú.

A mozdonyvezető lenézte a kocsist. A sofőr mosolyog a mozdonyvezetőn. A pilótának gyerekes dolog az automobil. Egyre gyorsabb lesz a haladás ritmusa. Negyvenezer évig jó volt a szekér. Valami állat, amelyet járomba törtünk. Aztán volt körülbelül száz éve a gőzgépnek Stephenson-tól Edisonig. Most pedig, bár még ki sincsen használva egészen, kezd unalmassá válni a villamosság. Mi az a rakétarepülőgép? Az ember kíváncsian olvassa népszerű technikai cikkekben, hogy milyen sebességgel haladhat a rakétarepülőgép? Olvassa, aztán kevésnek találja. Mi az, hogy három

óra alatt Európából Amerikába ér? Az is valami? Az ember fantáziája sóvárogva száll az üres térségen át a csillagok felé.

Utópia az, hogy egy élelmes társaság megszervezze a csillagközi forgalmat? Miért volna az? Különbiben legyen utópia! Hiszen az utóbbi ötven évben valósággá vált húsz évezred majnem minden technikai utópiája.

Ötven évvel ezelőtt indult el a Nyugati pályaudvar környékéről az első almazöld villamos, kedves gyerekkocsikerekeken. Ha így vágatunk, százötven év múlva talán ugyane helyről fognak startolni az Ürforgalmi Rt. fémhengerei.

— A Marsba megyek víkendre! — mondja majd a jövő irodakisasszonya. — Szeretem ott azt a vörös füvet!

Vasárnapok az égben. A Tejúton. A csillagok gyémántporában. Hétköznapon pedig, a munka hétköznapjain, két ügynök így diskurál majd az indóház törhetetlen üvegjárdáján sétálva:

— Nem panaszkodhatom. Az üzletem elég jól megy a Saturnuson. Csak ne lenne olyan messzi!

— Messzi van?! Na ne mondja! És mit szóljak én, aki a Herkules csillagjaira járok részletfizetéses könyvet eladni?!?